

Kivitaskun päiväkotiliikuntasali

Liitteenä ovat:

- Rakennuksen pohjakuvat, joihin on merkitty kulkuovi
- Turvallisuus- ja pelastussuunnitelma

Muistatthän, että vuoron päätyttyä teidän tulee varmistaa:

- Ettei tiloihin ole jäänyt ulkopuolisia henkilöitä
- Valot on sammutettu
- Vesihanat eivät ole jääneet päälle
- Ovet ovat lukkiutuneet

Toimintaohjeet:

- Osoite: Peurankaari 1, 14200 Turenki. Peurankaaren tien ja päiväkodin välissä on heti pysäköintialue. Kulku sisäänkäynnille päiväkodin pihan läpi. Kts pohjakuvat
- Pukuhuoneita ei Kivitaskun päiväkodilla ole.
- Salissa liikuttaessa tulee käyttää asianmukaisia sisäliikuntavarusteita ja jalkineissa tulee olla vaaleat pohjat.
- Sali soveltuu rauhalliseen liikuntaan.
- Salissa ei ole käytettävissä lainattavia liikuntavälineitä. Muistathan, että kirjastoilta saa lainattua [liikuntavälineitä](#).
- Ilta- ja viikonloppukäyttäjät varten löytyy siivousvälineet salin sivusta. Jossa on välineitä ja aineita akuutteihin siivoustarpeisiin. Käytetyissä tiloissa tulee suorittaa pintasiivous.

Vahingot ja palaute

Kaikki vahinkoilmoitukset ja muut palautteet kerätään kunnan [palautekanavan kautta](#). Aiheeksi valitaan Liikunta-alueet.

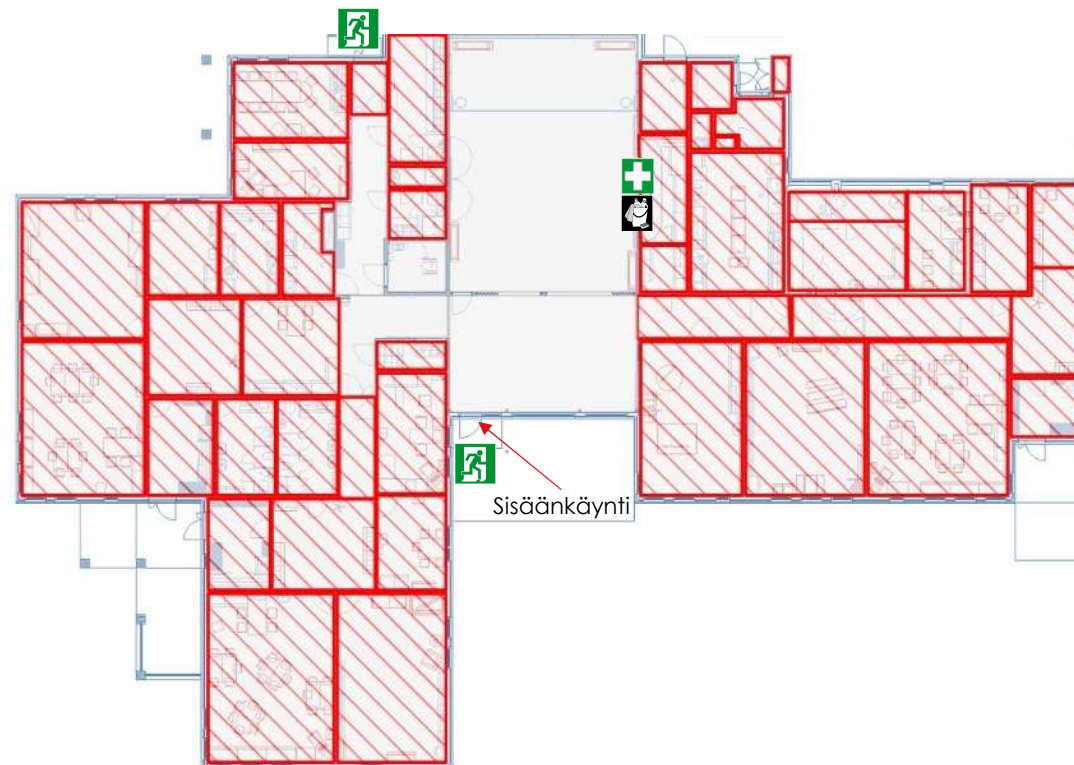
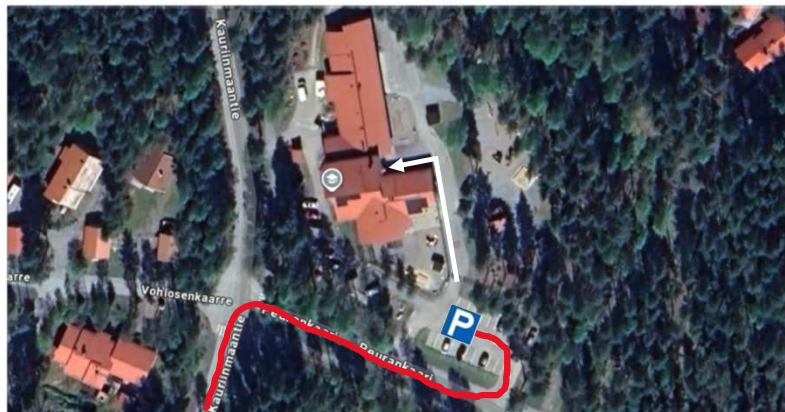
Myös kaikki tapaturmat/läheltä piti tilanteet tulee ilmoittaa.

Mikäli ilmenee ongelmia, ottakaa yhteyttä päivystävään kiinteistönhoitajaan. Kiinteistöhuollon päivystys: p. 050 501 0561.

Janakkala

Kivitaskun päiväkoti liikuntasali

Peurankaari 1, 14200 Turenki

Janakkala

TURVALLISUUS-JA PELASTUSSUUNNITELMA PÄIVÄKOTIKIVITASKUN LIIKUNTASALI 2025

Inkeri Jortikka, liikuntapäällikkö

Turvallisuus- ja pelastussuunnitelma

Tämä on yhdistetty turvallisuus- ja pelastussuunnitelma. Velvoitteet tähän tulevat pelastuslaista ja kulutuspalvelulaista.

Pelastuslain (379/2011) mukaan pelastussuunnitelmassa on oltava selostus:

- 1) vaarojen ja riskien arvioinnin johtopäätelmistä;
- 2) rakennuksen ja toiminnassa käytettävien tilojen turvallisuusjärjestelyistä;
- 3) asukkaille ja muille henkilöille annettavista ohjeista onnettomuuksien ehkäisemiseksi sekä onnettomuus- ja vaaratilanteissa toimimiseksi;
- 4) mahdollisista muista kohteen omatoimiseen varautumiseen liittyvistä toimenpiteistä.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä kohteista, joihin on laadittava pelastussuunnitelma. Pelastussuunnitelman sisällöstä voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

Lisäksi laki kulutuspalvelujen turvallisuudesta (185/2025) määrittää, että palveluntarjoajan on huolehdittava siitä, että kulutuspalvelu on turvallinen sen käyttäjille ja muille sen välittömässä vaikutuspiirissä oleville.

- Palveluntarjoajalla on oltava kulutuspalvelusta sellaiset tämän lain noudattamiseksi riittävät ja oikeat tiedot, jotka ovat kohtuudella saatavissa.
- Palveluntarjoajan on tunnistettava kulutuspalveluun liittyvät vaaratekijät ja vaaratilanteet. Palveluntarjoajan on arvioitava niihin liittyvät riskit. Tässä pykälässä tarkoitettujen velvollisuuksiensa täyttämiseksi palveluntarjoajan on pidettävä kirjaa, josta 1 momentissa tarkoitettut seikat käyvät ilmi.
- Palveluntarjoajan on suunniteltava ja toteutettava kulutuspalvelu siten, että se on turvallinen. Tässä pykälässä tarkoitettujen velvoitteidensa täyttämiseksi palveluntarjoajan on pidettävä kirjaa, josta 1 momentissa tarkoitettut seikat käyvät ilmi.
- Palveluntarjoajan on seurattava kulutuspalvelun turvallisuutta, turvallisuuden puutteita ja kulutuspalvelusta aiheutuvia onnettomuuksia, arvioitava turvallisuustoimenpiteiden toteutumista ja vaikutusta sekä ryhdyttävä tarvittaessa korjaaviin toimenpiteisiin.

Sisällys

Perustiedot ja turvallisuudesta vastaavien tiedot	3
Turvallisuusasioista vastaavien vastuut ja velvoitteet	4
Vaarojen tunnistaminen, toimenpiteet ja ennaltaehkäisy	5
Omatoimiset turvallisuustarkastukset	8
Läheltä piti ja tapaturma-tilanteiden kirjaaminen	8
Rakennuksen turvallisuusjärjestelyt	9
Palonehkäisy	9
Ilmanvaihto ja savunpoisto	9
Vikavalvonta	9
Alkusammutus- ja ensiapuvälineet	9
Turvallisuusinfotaulut	9
Palveluun liittyvät päivittäiset muutostekijät	10
Liikuntahallien kunnan ulkopuoliset käyttäjät	10
Henkilöstön ammatillinen- ja turvallisuusosaaminen	10
Palveluympäristön turvallisuus	10
Asiakkaille annettavat tiedot, opastus ja asiakkaiden valvonta	10
Palvelun olosuhterajat ja muut osallistumisrajoitukset	11
Asiakasmäärä	11
Palvelussa käytettävät tilat	12
Päiväkoti Kivitaskun liikuntasali	12
Väestönsuoja	12
Toimintaohjeet hätätilanteisiin	13
Yleinen hätänumero 112	13
Poistuminen hätätilanteessa	13
Tulipalon sattuessa	13
Yleinen vaaranmerkki	14
Hätäensiavun ohjeet	14

Perustiedot ja turvallisuudesta vastaavien tiedot

Perustiedot	
Toimipaikan nimi	Päiväkoti Kivitasku
Osoite	Peurankaari 1, 14200 Turenki
Rakennusvuosi	2002
Kiinteistötyyppi	Kokoontumistila
Yhteystiedot	
Rakennuksen omistaja tai haltija	Janakkalan kunta, Tila- ja aluepalvelut Kiinteistöpäällikkö Esa Heikkinen Puhelin: 03 680 1320, 050 591 3270 Sähköposti: esa.heikkinen@janakkala.fi
Turvallisuus-asiakirjojen ja pelastussuunnitelman yhteyshenkilö iltakäyttäjät liikunta	Janakkalan kunta liikuntapäällikkö, liikuntapalvelut Inkeri Jortikka Puhelin: 03 680 1800, 050 360 0638 Sähköposti: inkeri.jortikka@janakkala.fi
Kiinteistön-huolto	Kiinteistöhuollon päivystäjä Puhelin 24 h: 0505010561 Kiinteistön ylläpitoinsinööri Puh. 03 680 1348
Toimipaikasta vastaava	Janakkalan kunta päiväkodin johtaja Nimi: Nina Seppä Puhelin: 03 680 1367 Sähköposti: nina.seppa@janakkala.fi Janakkalan kunta liikuntapäällikkö, liikuntapalvelut Inkeri Jortikka Puhelin: 03 680 1800, 050 360 0638 Sähköposti: inkeri.jortikka@janakkala.fi

Turvallisuusasioista vastaavien vastuut ja velvoitteet

Tässä kappaleessa on yhteenvetona vastuut ja velvoitteet, jotka eri tahoille kuuluvat.

Vastaava taho	Vastuu
Toiminnasta vastaava	Aikatauluttaa ja ohjeistaa riskien ja vaarojen arvioinnit sekä pelastussuunnitelman laatiminen ja päivittäminen Pelastussuunnitelman tiedottaminen Valvoo, että toimipisteessä noudatetaan tulipalon ja muun onnettomuuden ehkäisemiseksi ja henkilöturvallisuuden varmistamiseksi annettuja laissa ja viranomais määräyksissä annettuja säännöksiä ja määräyksiä, sekä vakuutusyhtiöiden suojeluohjeita Henkilökunnan turvallisuuskoulutusten järjestäminen Ohjeistaa ulkopuolisia tapahtuman järjestäjiä laatimaan erillisiä tapahtumakohtaisia yleisötilaisuuksien pelastussuunnitelmia tarvittaessa (kts. 2.1 Yleisötilaisuuden pelastussuunnitelma) Varauduttava tulipalojen sammuttamiseen ja mahdollisuuksiensa mukaan muihin pelastustoimenpiteisiin sekä toimenpiteisiin pelastustoiminnan helpottamiseksi
Kaikki käyttäjät	Tutustua pelastussuunnitelmaan ja varmistua, että he hallitsevat siinä mainitut toimenpiteet. Tarvittaessa järjestetään perehdytystä. Osallistua tilantarjoajan esittämiin turvallisuusaiheisiin koulutuksiin. Valvoo asiakkaiden turvallisuutta ja puuttua epäkohtiin Noudattaa huolellisuutta ja varovaisuutta sekä onnettomuuden ehkäisemiseksi ja henkilöturvallisuuden varmistamiseksi annettuja ohjeita Ilmoittaa työtapaturmista, läheltä piti -tilanteista sekä turvallisuuspoikkeamista Poistumistiet on pidettävä vapaana kaikesta ylimääräisestä tavarasta, ovien edessä ja uloskäytävissä ei saa säilyttää tavaraa. Toimipaikan omien laitteiden ja kaluston toimintakunnossa huolehtiminen ohjeistetulla tavalla Onnettomuus- ja vaaratilanteessa ensitoimenpiteisiin ryhtyminen, hätäilmoituksen tekeminen ja vaarassa olevien varoittaminen
Rakennuksen omistajan vastuut	Yleinen rakenteellinen palo- ja poistumisturvallisuus kiinteistön osalta Uloskäytävien ja rakennuksen ajoreittien kunto ja käytettävyys Koko kiinteistöä palvelevien laitteiden kunnossapito

Vaarojen tunnistaminen, toimenpiteet ja ennaltaehkäisy

Turvallisuuden parantamisen perustana on vaarojen tunnistaminen. Vaarojen ja riskien esittelyn tarkoitus antaa käsitys toimipaikalla olevista vaaroista sekä niiden syistä ja seurauksista.

Seuraavilla sivuilla on kirjattu vaarojen ja riskien arvioinnin perusteella keskeiset, tiedostettavat riskit. Selite:

A = Havaittu vaara tai riski

B = Riskin suuruus. Alla olevaan taulukkoon on koottu riskin suuruuden perusteella kuvaus siitä, minkä tasoihin toimenpiteisiin tulee ryhtyä riskin hallitsemiseksi.

C = Syyt ja seuraukset, jotka voivat johtaa riskin toteutumiseen

D = Ennaltaehkäisy ja toimenpiteet

1	Merkityksetön riski	Ei aiheuta toimenpiteitä
2	Vähäinen riski	Edulliset hallintakeinot hyödynnettävä Tilannetta seurattava
3	Kohtalainen riski	Riskienhallintatoimiin on ryhdyttävä Toimenpiteiden kannattavuutta harkittava
4	Merkittävä riski	Mahdollisimman ripeisiin riskienhallintatoimiin on ryhdyttävä Riskialtista toimintaa ei pidä aloittaa ennen kuin riskiä on pienennetty Riskialtista toimintaa voi jatkaa, mutta kaikkien on tunnistettava riski
5	Sietämätön riski	Riskienhallintatoimet käynnistettävä välittömästi Riskialtista toimintaa ei pidä aloittaa Riskialtis toiminta tulee keskeyttää kunnes riskiä on pienennetty

A. Vaara tai riski	B. Riskin suuruus 0-5	C. Syyt ja seuraukset	D. Ennaltaehkäisy ja toimenpiteet
Rakennuksen ulkopuolelta sytytetty palo	3	Palon leviäminen rakennukseen ja merkittävät palovauriot.	Jäteastioiden oikea sijoitus. Palavaa materiaalia ei säilytetä rakennuksen ulkoseinän läheisyydessä. Lukitusten varmistus ja tarvittaessa kameravalvonta.
Rakennuksen sisäpuolella sytytetty palo	3	Rakennuksen sisällä leviävä palo ja merkittävät palovauriot.	Rakennuksen sisäänkäynnissä on kulunvalvonta ja iltaikäyttäjät kulkevat lätäkällä. Muut ovet pidetään lukittuna. Tulentekovälineitä ei saa käyttää tiloissa.
Rakennuksessa syttyvä palo	3	Rakennuksen sisällä leviävä palo ja merkittävät palovauriot.	Teknisessä tilassa ja portaikossa ei ole ylimääräistä palokuormaa.
Sairaskohtaus ja tapaturma	3	Henkilökunnan tai asiakkaan sairaskohtaus tai tapaturma.	EA-välineet ovat opastettu ja helposti saatavilla. Avun hälyttämiseen perehtyminen. Ensiapu koulutusta ja koulutettuja henkilöitä on henkilökunnassa, iltaikäyttäjät huolehtivat omasta ensiapuosaamisestaan. Riittävä valaistus kaikissa tiloissa. Liikuntavälineiden oikea ja ohjeiden mukainen käyttö. Käytävissä juokseminen, pelailu ja ryntäily on ehdottomasti kielletty.
Liukastuminen ja kaatuminen ulkona tai sisällä	3	Kaatuminen -> lonkkamurtuma, pään tai raajan vamma(t) -> mahdollinen korvausvaatimus kiinteistölle.	Hiekoitus ja auraus piha-alueella sekä jäänpoisto portailta jne. Nesteet tms. kuivataan lattialta välittömästi.
Vesivahinko	3	Rakenteiden merkittävä vaurioituminen ja toiminnan keskeytys useaksi viikoiksi tai kuukaussiksi.	Pääsulku merkitty ja henkilökunnan tiedossa. Veden katkaisukäytäntö ja varmistus, kun kiinteistö on tyhjä. Jos alkutoimista ei itse selvitä -> soitetaan 112, muutoin sovitaan kiinteistön omistajan ja vakuutusyhtiön kanssa.

A. Vaara tai riski	B. Riskin suuruus 0-5	C. Syyt ja seuraukset	D. Ennaltaehkäisy ja toimenpiteet
Murto kiinteistöön	3	Omaisuuksvahingot	Lukitusturvallisuus varmistettu
Sähkökatko tai häiriö laitteistossa.	2	Asiakaspalvelun ja kiinteistön toiminnan häiriintyminen/keskeytyminen.	Sähkölaitteiden kunnossapito ja tarkastukset.
Sadevesien tulviminen	2	Mahdollinen vesivahinko rakenteille.	Tontin sadevesikaivojen huolto.
Väkivalta	2	Häiriötä tuottava asiakas tms. henkilö kiinteistössä tai sen alueella.	Käyttäjät tietävät uloskäytävät ja eri poistumisreitit eritilanteissa on etukäteen mietitty. Vastuuhenkilöllä puhelimen pitäminen mukana, jotta apua voidaan hälyttää 112:sta.

Omatoimiset turvallisuustarkastukset

Rakennuksen henkilökunta pitää säännöllisesti omatoimisen turvallisuustarkastuksen turvallisuuskävelyn muodossa. Tarkastuksella havaitut puutteet ja viat ilmoitetaan korjattaviksi. Havainnoitavia puutteita ovat myös pelastus ja sammutustoimintaan liittyvien laitteiden kunto ja saatavuus.

Läheltä piti ja tapaturma-tilanteiden kirjaaminen

Läheltä piti – ja tapaturmatilanteista raportoidaan tilantarjoajalle. Kun läheltä piti – tai tapaturmatilanteen aiheuttaa laitteen tai rakenteen puutteeseen tai vikaan, kirjataan laite tai rakenne selvästi poissa käytöstä olevaksi, kunnes vika tai puute on korjattu. Läheltä piti -tilanne viestinnällä estetään onnettomuuksien tapahtuminen.

Erilaiset tapaturmat ja läheltä piti-tilanteet ilmoitetaan kunnan [palautekanavan kautta](#). Tapaturmat kirjataan ja tallennetaan, jotta pystytään jatkossa miettimään ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä. Huolto-ja /vikatilanteet raportoidaan liikuntapalveluihin ja tilapalveluihin.

Liikuntapäällikkö ilmoittaa liikuntatilojen vakavat läheltä piti ja tapaturmatilanteet Tukesiin.

Rakennuksen turvallisuusjärjestelyt

Tässä osassa suunnitelmaa kuvataan rakennuksen rakenteelliset ja tekniset turvallisuusjärjestelyt.

Päiväkoti Kivitaskun on aloittanut toimintansa 2002. Päiväkodin liikuntatila on ulkopuolisten harrastajien käytössä arki-iltaisin ma,ti,pe.

Palonehkäisy

Paloilmaisinjärjestelmä, josta hälytys lähtee suoraan hätäkeskukseen. Vaikka hälytys olisi aiheeton, niin hälytystä ei saa perua hätäkeskukseen. Palokelloja, jotka soivat palohälytyksen tullen on jokaisen ryhmän auloissa.

Paloilmaisin havaitsee savun / lämmön aikaisemmin kuin ihminen. Paloilmaisimia on asennettu kaikkiin päiväkodin huonetiloihin. Paloilmaisimien kunto tarkastetaan kerran kuukaudessa ja tarkastuksista pitää pöytäkirjaa kiinteistöhuolto.

Ilmanvaihto ja savunpoisto

Ilmastoinnin hätäsammutus tapahtuu henkilökunnan sisäänkäynnin tuulikaapista IV-hätä SEIS.

Vikavalvonta

Erilaiset tapaturmat ja läheltä piti-tilanteet ilmoitetaan kunnan [palautekanavan kautta](#). Tapaturmat kirjataan ja tallennetaan, jotta pystytään jatkossa miettimään ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä. Huolto-ja /vikatilanteet raportoidaan liikuntapalveluihin ja tilapalveluihin.

Nostolaitteet tarkistetaan asiantuntijan puolesta säännöllisesti alkaen vuodesta 2022. Koneiden ja laitteiden lakisääteisiä tarkastuksia on tehdään ja ne on dokumentoidaan.

Alkusammutus- ja ensiapuvälineet

Alkusammutuskalusto löytyy salin vierestä aulasta, jossa on jauhesammutin ja vesikela. Palokelloja, jotka soivat palohälytyksen tullen on jokaisen ryhmän auloissa.

Ensiapulaukku löytyy liikuntasalin varastosta. Käyttäjän tulee huolehtia mahdollisista laajemmista ensiaputarvikkeista oman riskiarvioinnin mukaisesti.

Turvallisuusinfotaulut

Turvallisuusinfotaulut pidetään näkyvillä rakennuksessa. Turvallisuusinfotaulussa on osoitemerkintä, joka helpottaa avun hälyttämistä paikalle

Palveluun liittyvät päivittäiset muutostekijät

Henkilökunta ja ryhmien vastuuohjaajat toimivat tapaturmien ja onnettomuuksien ennaltaehkäisijänä havainnoimalla tilanteita liikuntatiloissa estämällä riskialtista käyttäytymistä.

Kunnassa on kiinteistöhuollon päivystys, josta on saatavilla apua akuutteihin kiinteistöjä koskeviin ongelmiin.

Liikuntahallien kunnan ulkopuoliset käyttäjät

Liikuntasalia vuokrataan ulkopuoliselle palvelun tarjoajalle liikuntapalveluista. Liikuntatilojen vuoroilla sitoudutaan noudattamaan tilojen varausehtoja.

Henkilöstön ammatillinen- ja turvallisuusosaaminen

Toiminnastavastaava huolehtii oman henkilöstönsä riittävästä ammatillisesta- ja turvallisuusosaamisesta. Tilan varaajia ohjeistetaan tilojen turvalliseen käyttöön kirjallisin ohjein.

Palveluympäristön turvallisuus

Kiinteistöillä on kunnan organisaatiossa osoitettuna oma kiinteistönhoitaja. Lisäksi kunnassa toimii kiinteistöhuollon päivystys. Kohteella pidetään huoltokirjan pitoa.

Kunnassa on käytössä sähköinen vikailmoituslomake.

Tilojen käyttäjillä on tiedossa, että havaitut puutteet ja viat ilmoitetaan toiminnasta vastaavalle. Tiloissa on näkyvillä toiminnasta vastaavan yhteystiedot.

Välineet on sijoitettu niin, että niiden ympärille jää riittävästi turvaetäisyyksiä. Laitteet pysyvät tukevasti paikallaan eikä niissä ole kaatumisvaaraa. Laitteiden rakenne ja pintamateriaalit sekä säätölaitteet ovat ehjät. Laitteissa ei ole kohtia, joista voisi aiheutua puristumis- tai kiinnijoutumisvaaraa.

Asiakkaille annettavat tiedot, opastus ja asiakkaiden valvonta

Liikuntatiloissa on helposti havaittavia opasteita ja varoitusmerkkejä. Laitteiden ja koneiden käyttöohjeet löytyvät laitteiden yhteydestä.

Päiväkoti Kivitaskussa on kulunvalvonta.

Palvelun olosuhderajat ja muut osallistumisrajoitukset

Palvelua ei voida pitää auki:

- siivousta ei pystytä suorittamaan siivoussopimuksen edellyttämällä tavalla
- tai palvelu aiheuttaa kuluttajalle muuten vaaraa

Päätöksen palvelun sulkemisesta tekee liikuntatilojen osalta liikuntapäällikkö ja kirjastontilojen osalta kirjastotoimenjohtaja. Tilojen ulko-ovet ovat sulkemistilanteessa lukittavissa kulunvalvontajärjestelmän avulla. Henkilökunta tarkistaa tilat tyhjiksi, kun palvelu sulkeutuu. Mikäli henkilöstömitoituksen puute havaitaan hallin aukeamisen hetkellä, ei asiakkaita päästetä tiloihin ennen henkilöstömitoituksen täyttymistä.

Asiakasmäärä

Alla on esitetty palvelujen maksimihenkilömäärät. Ryhmäkohtaisissa turvallisuussuunnitelmissa määritetään ryhmäkohtaisesti määrät.

Päiväkoti Kivitasku	
Kiinteistön suurin sallittu henkilömäärä	Järjestettävissä tilaisuuksissa henkilömäärä on enimmillään noin 40.

Palvelussa käytettävät tilat

Päiväkoti Kivitaskun liikuntasali

Päiväkoti Kivitaskun liikuntasali on kooltaan 90 m2.

Väestönsuoja

Päiväkodissa ei ole omaa väestönsuojaa.

Toimintaohjeet hätätilanteisiin

Hätätilanteesta tulee AINA ilmoittaa. Erilaiset tapaturmat ja läheltä piti-tilanteet ilmoitetaan kunnan [palautekanavan kautta](#).

Vaaraa aiheuttavat tilanteet ja rakennukselle vahinkoa aiheuttavat havainnot, jotka vaativat heti puuttumista tulee ilmoittaa kiinteistöhoiton päivystäjälle p. 0505010561

Yleinen hätänumero 112

1. Tapahtumapaikka?

- Peurankaari 1, 14200 Turenki

2. Mitä on tapahtunut?

Poistuminen hätätilanteessa

1. Jos kiinteistössä palaa tai palohälytin hälyttää, poistu nopeasti.

- Sulje kaikki ovet perässäsi.

2. Kaikista merkityistä varapoistumisteistä pääsee poistumaan ilman avainta. Siirry kokoontumispaikalle, jos se on turvallista.

- **Kokoontumispaikka: päiväkodin yläpiha liukumäen luona.**

Tulipalon sattuessa

Älä hengitä savua! Savu tappaa!

1. Kuullessasi palovaroittimen äänen tai jos havaitset savua, toimi välittömästi.

2. Pelasta itsesi ja vaarassa olevat.

3. **Soita 112.**

4. Varoita muita.

5. Sammuta, jos se on turvallista.

6. Mene ulos, jos se on turvallista tai jos et voi poistua, sulje ovet ja ikkunat.

7. Rajoita paloa sulkemalla ovet.

8. Opasta palokunta paikalle.

Jos portaikossa on savua, sulje ovi ja soita 112.

Yleinen vaaranmerkki

Ilmoita muille kiinteistössä oleville, mikäli kuulet yleisen vaaranmerkin. Viranomaiset varoittavat yleisellä vaaranmerkillä väestöä kaasu-, säteily- tai muusta vaarasta.

- Siirry tai pysy sisätiloissa, vältä kellarikerrosta.
- Sulje ovet ja ikkunat, tuuletusaukot ja ilmastointilaitteet.
- Avaa radio ja odota rauhallisesti ohjeita.
- Vältä puhelimen käyttöä, etteivät linjat tukkeudu.
- Älä poistu alueelta ilman viranomaisten kehotusta, ettet joutuisi matkalla vaaraan.

Hätäensiavun ohjeet

Kaikki osaavat auttaa. Uskalla sinäkin!

Soita 112 ja tee tämä:

- Turvaa hengitys
- Tajuton on aina tukehtumisvaarassa, sillä kieli voi painua kurkkuun ja tukkia hengityksen. Tai tajuton voi tukehtua oksennukseen.
- Tunnustele poskellasi, hengittääkö?
 - Jos hengittää, käännä kyljelleen ja käännä leuka irti rinnasta. Seuraa hengitystä.
 - Jos ei hengitä, aloita painelu-puhalluselytys.
- Turvaa verenkierto
 - Tyrehdytä runsas verenvuoto painaen kädellä suoraan haavaan. Valmista sen jälkeen paineside saatavilla olevista tarvikkeista. Irrota kiristävät vaatteet.